



**FINANS
DANMARK**

Finans Danmarks høringssvar til revideret vejledning om kreditværdighedsvurdering

Generelle bemærkninger

Finans Danmark vil gerne takke for muligheden for at kommentere den reviderede vejledning om kreditværdighedsvurdering, ligesom vi gerne vil kvittere for dialogen forud for revisionen af vejledningen.

Udkastet til vejledning er mere eksplicit end 2021-vejledningen i forhold til muligheden for at anvende proportionalitetsbetragtninger i kreditværdighedsvurderinger, jf. Finans Danmarks ønsker, der blev rejst i forbindelse med dialogen i foråret 2024.

Det er centralt og godt, at vejledningen eksplicit italesætter det skøn, der ligger i reglerne i forhold til, hvad der udgør fyldestgørende oplysninger og fyldestgørende dokumentation, ligesom den også åbner for anvendelse af estimater.

Finans Danmark finder det dog afgørende, at den proportionalitet, der nu eksplicit følger af vejledningen, også afspejler sig i tilsynspraksis. Det er vores opfattelse, at vejledningen samt myndighedernes praksis hidtil har været unødigt restriktiv, og at denne i flere situationer ikke har givet mulighed for kreditgivere at tilpasse vurderinger til den enkelte kunde, rådgivningssituation og produkt. Det bevirker, at kreditvurderingsprocessen bliver byrdefuld og omkostningstung.

Dette bliver særlig tydeligt, hvis man sammenligner den danske fortolkning af EU-reguleringen med praksis i Sverige og Finland, hvor dokumentationskravene er væsentlig mindre strikse, og estimater bruges mere udbredt i kreditværdighedsvurderingen. Sverige anvender f.eks. standardiserede estimerede omkostninger for de fleste udgiftstyper, mens Finland accepterer oplyste udokumenterede udgifter, valideret gennem estimater. I vurderingen af rådighedsbeløbets tilstrækkelighed baserer Sverige og Finland sig på minimumskrav og uden beregning af nuværende rådighedsbeløb og uden detaljerede analyser, modsat Danmark, hvor metoden bl.a. kræver en vurdering af, hvorvidt kundens individuelle rådighedsbeløb vurderes tilstrækkeligt.

Den restriktive tilgang i Danmark i forhold til andre skandinaviske lande forringer vilkårene og oplevelsen for kunderne, som finder kreditværdighedsvurderingen

Høringssvar

26. august 2025
Dok: FIDA-300870041-507-v1
Kontakt Anne Aarup Fenger

unødigt detaljeret og grænseoverskridende i forhold til kundernes privatsfære. Det afholder kunder fra at foretage fordelagtige dispositioner eller indhente alternative tilbud fra andre institutter, og dermed har det en konkurrencehæmmende effekt. I tillæg finder vi ikke belæg for, at den særlige danske model for analyse af forbrugsadfærd bidrager til færre defaults end i andre nordiske lande. Der er således ikke noget kredit- eller forbrugermæssigt belæg for at fastholde denne tilgang. Derfor bør vejledningen udbygges, så den danske tilgang til estimater i praksis muliggør samme anvendelse af estimater som i de øvrige nordiske lande.

Med udgangspunkt heri – og i fuld overensstemmelse med sund forbrugerbeskyttelse – finder vi det således afgørende, at tilpasningerne af vejledningen støttes af den samme grad af proportionalitet i myndighedernes tilsynspraksis.

Derudover finder vi behov for yderligere proportionalitet, herunder i forhold til kravet om beregning af rådighedsbeløb, m.v. Bemærkninger til de enkelte afsnit i vejledningsudkastet følger nedenfor.

Specifikke bemærkninger

I forhold til strukturen i afsnit 4, finder vi, at afsnit 4.3. om fyldestgørende oplysninger bør rykkes op som det første afsnit (afsnit 4.1), da det er udgangspunktet for hele vurderingen og grundlaget for beregning og vurdering af tilstrækkeligheds-vurderingen. Det ville desuden medføre klarhed om relevansen af afsnittet nedst på side 6 og kreditgivers mulighed for at differentiere processen for kreditværdighedsvurdering.

Vejledningens pkt. 4.1 – Beregning af rådighedsbeløb

Rådighedsbeløbets betydning for den samlede kreditvurdering

Kreditgiver skal i forbindelse med kreditværdighedsvurderingen beregne et rådighedsbeløb som led i sin undersøgelse af, om forbrugeren vil være i stand til at betale de forudsatte ydelser på kreditten.

Selvom beregningen af rådighedsbeløb er en forpligtelse ("skal"), afspejler vejledningsudkastet proportionalitet, idet rådighedsbeløbet kan beregnes ved at trække de faste udgifter fra forbrugers indtægter. I tillæg hertil følger det af 3. afsnit på side 5, at kreditgiver er overladt et skøn over, hvilke oplysninger der må anses for relevante og nødvendige til brug for beregningen af rådighedsbeløbet.

Idet vi anerkender behovet for et klart udgangspunkt om beregning af et rådighedsbeløb, finder vi imidlertid, at der er situationer, hvor udførlige budget- og rå-

Høringssvar

25. august 2025

Dok. nr.:

FIDA-300870041-507-v1



dighedsbeløbsberegninger kan undværes. Det vil f.eks. være tilfælde, hvor kreditinstituttet har et indgående kendskab til kunden og kundens økonomi, og hvor et konkret beregnet rådighedsbeløb ikke er væsentligt for, at kunden kan forholde sig til sin økonomiske situation.

Et eksempel herpå vil være, når kunder ønsker at op- og nedkonvertere deres lån (låneomlægning uden provenu), hvor kunden gerne vil reducere låneydelsen eller opnå lavere restgæld. I disse tilfælde har omlægningen karakter af, at kunden ønsker at optimere sin økonomi og ikke et udtryk for, at kunden ønsker yderligere belåning. Her giver det meget ofte ikke mening at inkludere en rådighedsbeløbsberegning i kreditværdighedsvurderingen. Kreditværdighedsvurderingen vil således tage udgangspunkt i andre elementer af kreditværdighedsvurderingen, og at der lægges vægt på, at kunden informeres om de forhold, som Finanstilsynet også har påpeget i rapporten "Undersøgelse af information og vejledning ved konvertering af realkreditlån" fra juni 2025.

Det samme gør sig gældende, når kreditformidlere omlægger eksisterende lån uden provenu mellem institutter, som kreditformidleren ejer eller har formidlingsaftale med. Her giver det ofte ikke værdi for kunden at inkludere en rådighedsbeløbsberegning i kreditværdighedsvurderingen.

Vi finder derfor behov for en tilkendegivelse af, at vejledningen i sin nuværende form giver mulighed herfor. En sådan tilgang flugter med de drøftelser, Finans Danmark havde med Finanstilsynet i 2024.

Definitionen på faste udgifter

Faste udgifter er eksemplificeret i note 10-13. Vi finder, at vejledningens angivelse af hvilke oplysninger som anses som faste udgifter er for vidtgående, f.eks. tandlæge og medicin, og for enkelte oplysninger irrelevante/forældede, bl.a. antenneforening, ejendomsskatter og licens. Desuden vurderer vi, at det efter persondataretten er problematisk at medtage oplysninger om udgifter til medicin og tandlæge i en kreditvurdering (GDPR).

Udgifterne nævnt i note 10-13 synes endvidere inspireret af bilag 6 til "Vejledning til regnskabsindberetning for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl."¹, som vi i stedet anbefaler at henvise til i forhold til faste udgifter. I forhold til vejledning for niveauet for tilstrækkeligt rådighedsbeløb henviser vi til vores kommentarer til afsnit 4.2.

Høringssvar

25. august 2025

Dok. nr.:

FIDA-300870041-507-v1

¹ [Vejledning til regnskabsindberetning for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl.](#)



Øvrige justeringer til vejledningens pkt. 4.1

Vi finder, at "udskiftning af bil" bør ændres til "ændrede transportbehov". Udskiftning/genanskaffelse af bil er helt normalt og medfører ikke altid øgede omkostninger for kunden. Mens ændrede transportbehov – f.eks. køb af bil nr. 2 – typisk medfører øgede omkostninger for kunden.

Vejledningens pkt. 4.2. – Individuel vurdering af tilstrækkeligt rådighedsbeløb

Det fremgår, at kreditgiver skal tage udgangspunkt i den enkelte forbrugers personlige økonomiske forhold, herunder at det er individuelt, hvor stort et rådighedsbeløb en person eller familie har brug for. Som eksempel nævnes, at vurdering f.eks. kan ske ved en konkret vurdering af den enkelte forbruger og dennes husstands historiske eller faktiske forbrugsmønstre mv.

Danske kreditinstitutter foretager som udgangspunkt en analyse af forbrugsmønstre, når det findes relevant. Dette kan f.eks. være ved køb af bolig. Ved mindre kreditfaciliteter foretages en konkret vurdering af rådighedsbeløbet ved at holde dette op imod kundens aktuelle økonomiske situation og det forudgående kendskab til kunden. På den baggrund anbefaler vi, at vejledningen anfører: "Vurderingen kan ske ved en konkret vurdering af den enkelte forbrugers og dennes husstands historiske adfærd og aktuelle rådighedsbeløb."

Vi finder det afgørende, at der ikke i alle tilfælde er krav om en analyse, der går ind i kundernes forbrugsmønstre, herunder en sammenligning af nuværende og fremtidigt rådighedsbeløb. Eksempler kan være unge kunder, som for nylig har afsluttet studie og nu ønsker at købe bolig, eller en familie der får barn nummer 2 (eller 3). I begge situationer vil der være en større omstillingsparathed i forhold til forbrugsmønstre, f.eks. ved ændringer i deres livsfaser i forbindelse med boligkøb og/eller stiftelse/udvidelse af familien I disse situationer bør rådgivere kunne tage udgangspunkt i fremtidig økonomi og fremtidigt rådighedsbeløb. Institutterne bør dermed kunne fravælge at beregne et nuværende rådighedsbeløb, når det ikke vurderes at kunne give et retvisende billede af kundens rådighedsbeløb og/eller af ændringen i kundens rådighedsbeløb.

Vi lægger til grund, at vejledningen giver mulighed herfor, idet det er formuleret som en mulighed ("kan"). Det er imidlertid afgørende, at denne proportionalitet også afspejles i myndighedernes praksis.

Det fremgår videre af vejledningens side 6, at forbrugersens likvide midler kan indgå i vurderingen af, hvorvidt et lavt rådighedsbeløb er tilstrækkeligt. Det bør præciseres, at også mulig realisation af aktiver, som f.eks. værdipapirer, bil eller

Høringssvar

25. august 2025

Dok. nr.:

FIDA-300870041-507-v1



fritidsbolig, kan indgå i vurderingen af, om forbrugeren har et tilstrækkeligt rådighedsbeløb, jf. præmisserne i Resurs Bank-dommen.

Vejledningen henviser til gældssaneringsbekendtgørelsen som et forslag til pejlemærke for fastsættelse af niveauet for minimumsrådighedsbeløb. Det bemærkes, at rådighedsbeløbssatserne i gældssaneringsbekendtgørelsen også skal dække almindelige faste udgifter, som f.eks. telefon og forsikringer, hvilket kan betyde, at det faktiske rådighedsbeløb kan være lavere. Desuden opgøres udgifter i saneringssager efter et rimelighedskriterium, hvor vejledningen tager et andet udgangspunkt. I andre regler – f.eks. satserne i Vejledning til regnskabsindberetning for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl. – ses en større overensstemmelse med vejledningens definition, jf. også vores kommentarer til afsnit 4.1.

På den baggrund foreslås det, at henvisningen til satserne i gældssaneringsbekendtgørelsen udgår af vejledningen. Det bør således henvises til en definition og metode, der ligger tættere på vejledningens tilgang, fx bilag 6 til Vejledning til regnskabsindberetning for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl.

Vejledningens pkt. 4.3 – Fyldestgørende oplysninger

Det følger eksplicit af præmisserne i Resurs Bank-dommen, at kreditgiver har et skøn i forhold til hvilke oplysninger, der skal indhentes for at kunne foretage en tilstrækkelig kreditværdighedsvurdering, hvilket også fremgår af den reviderede vejledning.

Af note 18 fremgår det, at i det omfang der er behov for at dokumentere forbrugers faste udgifter, kan dokumentation f.eks. indhentes fra eksterne eller egne registre, fra forbrugeren selv i form af f.eks. betalingsservice-oversigt, fra bankkonti el. lignende. Der bør efter vores opfattelse desuden henvises til betalingsloven, når der står bankkonti, idet disse alene må anvendes, hvis kunden udleverer oplysningerne via PSD2 eller uopfordret udleverer en posteringsoversigt. Desuden synes krav om denne form for dokumentation begrænset af, at kreditgiver jf. lov om betalinger, ikke må kigge ned i kundens posteringer, men alene anvende aggregerede betalingsoplysninger ifm. kreditvurdering (§ 125, stk. 4) – heller ikke selv om der er samtykke fra kunden.

Endvidere følger det af side 7, 5. afsnit (og note 20), at der skal tages højde for gæld til andre kreditgivere, herunder skattemyndigheder. Det bemærkes, at de angivne kilder – eSkatData og kundens skattemappe – ikke i alle tilfælde vil indeholde gæld optaget siden seneste årsopgørelse – det afhænger af den indberetningsfrekvens, långiver er underlagt. Derudover indeholder kvartalsindberetninger til eSkatData ikke information om størrelsen på eventuelle nye lån, ligesom

Høringssvar

25. august 2025

Dok. nr.:

FIDA-300870041-507-v1



vi bemærker, at kreditgiver ikke har adgang til alle oplysninger i kundernes skattemappe. Det var en af årsagerne til at sektoren udviklede en eSkatData løsning sammen med SKAT. På den baggrund bør det overvejes, om vejledningen skal henvise hertil, alternativt tage forbehold herfor.

Vejledningen anfører, at "Simple uunderbyggede erklæringer, som forbrugeren fremsætter, kan dog ikke i sig selv kvalificeres som fyldestgørende oplysninger, hvis de ikke er vedlagt dokumentation".

Der kan imidlertid være tilfælde, hvor visse simple uunderbyggede erklæringer ikke kan understøttes af egentlig dokumentation fra kunden. F.eks. kan det være vanskeligt for en kunde at dokumentere et lavere benzinforbrug end forventet i forhold til afstanden mellem bopæl og arbejdsplads, hvis kunden oplyser, at dette skyldes, at kunden ofte cykler på arbejde. Der er også tilfælde, hvor rådgiver bør kunne verificere uunderbyggede erklæringer på baggrund af rådgivers erfaring med budgetlægning, kundekendskabet og dialog med kunden, uden at skulle bede om egentlig skriftlig dokumentation for en udgiftspost. I situationer, hvor rådgiveren i kraft af kendskab, erfaring, etc. vurderer, at oplysningen er sandsynlig og troværdig og endvidere ikke er af væsentlig betydning for kreditværdighedsvurderingen, vil dokumentation ikke være påkrævet. En simpel erklæring fra forbrugeren om, at der ikke er optaget gæld siden seneste årsopgørelse bør desuden være tilstrækkelig dokumentation for, at der ikke er yderligere ekstern gæld.

Det bør ligeledes være muligt for instituttet – ud fra en konkret og individuel vurdering – at lægge fremtidige lønninger og lønstigninger til grund, uden at der foreligger konkret dokumentation for fastlagte indkomststigninger. Dette vil især være relevant for unge nyuddannede kunder.

I ovenstående situationer forudsætter vi, at det kan være tilstrækkeligt at rådgiveren kan verificere og argumentere for erklæringerne i sagsfremstillingen/bevillingen i det omfang, at kundens oplysninger er sandsynlige.

I forhold til brugen af estimater følger det af afgørelsen i Resurs Bank-sagen, at der kan anvendes estimater, hvis det er relevant og hensigtsmæssigt. På side 7 i vejledningsudkastet anerkendes brugen af estimater hos forbrugere med lavt rådighedsbeløb, mens det på side 8 beskrives som en begrænset adgang.

Som nævnt indledningsvist er der væsentlig forskel i fortolkningen blandt de danske og nordiske tilsynsmyndigheder, herunder i forhold til brugen af estimater,

Høringssvar

25. august 2025

Dok. nr.:

FIDA-300870041-507-v1



hvor Finland f.eks. accepterer oplyste udokumenterede udgifter, valideret gennem estimer.

Finans Danmark finder det afgørende, at danske kreditinstitutter på samme måde kan anvende estimer, også hvor den faktiske historiske udgift ikke er kendt for den konkrete kunde. Vejledningen bør klart og eksplicit anerkende brugen af estimer, som netop er en del af det skøn, der tilkommer kreditgiver efter EU-domstolens praksis og Resurs Bank-sagen. Det bør således inddrages, at brugen af estimer konkret kan udgøre fyldestgørende oplysninger, herunder f.eks. i tilfælde, hvor forbrugeren har et stort rådighedsbeløb, forbrugere i en skilsmisssituation eller forbrugere, der flytter hjem fra udlandet, hvor det ikke er muligt at lave en eksakt beregning af rådighedsbeløbet baseret på historiske udgifter, men derimod lægge vægt på kundens estimerede fremtidige rådighedsbeløb. Derudover kan det være relevant i forbindelse med forbrugeres skifte af bank, hvor forbrugeren ikke længere har adgang til historiske oplysninger fra den afgivende bank.

Med afsæt i vejledningens sidste afsnit på side 6 lægger Finans Danmark til grund, at et institut i en forretningsgang kan fastlægge en proces for kreditværdighedsvurderinger ved bevilget overtræk, hvor vurderingen foretages proportionalt set i forhold til beløbets størrelse og risikoprofil, herunder at der i enkelte særlige tilfælde ikke stilles krav om rådighedsberegning, men at det vil være tilstrækkeligt at indhente fyldestgørende oplysninger om, hvorvidt forbrugeren kan tilbagebetale det bevilligede overtræk indenfor 3 måneder, jf. også bemærkninger ovenfor til pkt. 4.1.

Bevilligede overtræk er oftest en hjælp til de kunder, der har brug for et overtræk sidst på måneden inden den næste lønudbetaling. Her vil det være uproportionalt at bede kunden om at dokumentere alle indtægter og udgifter og lave en fuld rådighedsberegning, ligesom det ikke vil være muligt for kunden at indlevere de nødvendige oplysninger, inden overtrækket sker.

Det bevirker efter vores opfattelse også, at kreditgiver kan differentiere i låneomlægningssituationer, hvor lånets størrelse og ydelse forbliver uændret eller kun ændrer sig i mindre grad – f.eks. ved omlægning af flere mindre forbrugslån til ét større og samlet forbrugslån uden provenu. Selvom lånet er stort, og ydelsen tilsvarende høj, bliver kundens økonomiske situation i sådanne omlægningssituationer ofte ikke ændret væsentligt, hvilket bør afspejles i kreditgiverens vurdering og krav til dokumentation. Dermed sikres, at omlægninger, der ikke indebærer en væsentlig økonomisk ændring for kunden, behandles med proportionalitet og hensyntagen til kundens faktiske forhold.

Høringssvar

25. august 2025

Dok. nr.:

FIDA-300870041-507-v1



Vejledningens pkt. 6 – Konsekvenser ved manglende efterlevelse

Afsnittet forekommer unuanceret i forhold til de civilretlige konsekvenser. Kreditaf-taleloven indeholder ikke selvstændige civilretlige konsekvenser i forhold til kredit-værdighedsvurderingen. Dog vil en grov tilsidesættelse af kravet kunne medføre ugyldighed i henhold til aftalelovens § 38 c, hvilket kræver en konkret stillingta-gen af det Finansielle Ankenævn eller domstolene.

Med venlig hilsen

Anne Aarup Fenger

Direkte: 30161136
Mail: afe@fida.dk

Høringssvar

25. august 2025
Dok. nr.:
FIDA-300870041-507-v1

